

Класицизм

Миколаївська гордість

Адміралтейство

- Адміралт́ейство — назва, що використовується по відношенню до адміністративної будівлі Миколаївського суднобудівного заводу в Миколаєві
- Будівля побудована в 1951 році в стилі російського класицизму. Шпиль будівлі вінчає кораблик, в який закладено послання у 2017 рік. Автор проекту - Н. С. Шаповаленко.
- Будівля розташовується на лівому березі річки Інгул і відіграє значну містобудівну роль, замикаючи широку і добре озеленену Садову вулицю, і служить композиційним центром площі, що сформувалася на її перетині з вулицею Адміральська. Оточене значними архітектурними пам'ятниками адміралтейство вдало вписується в історично сформований ансамбль, орієнтуючи його на Садову вулицю. Цьому сприяє об'ємно-просторова композиція споруди, побудована на акцентуванні його головної осі вежею зі шпилем.
- Поруч, на площі розташовуються адміністрація Центрального району, будівельний коледж і старофлотські казарми в яких зараз розмістився Миколаївський обласний краєзнавчий музей. Адміністративна будівля є новою: стара будівля Миколаївського адміралтействарозташовувалася трохи правіше і була зруйнована під час Другої світової війни. В даний час від нього зберігся лише фрагмент.

Обсерваторія

- **Миколаївська астрономічна обсерваторія (повна офіційна назва — Науково-дослідницький інститут «Миколаївська астрономічна обсерваторія», НДІ МАО; первинна назва — Обсерваторія Чорноморського флоту) — астрономічна обсерваторія в місті Миколаєві, перший подібний заклад в Україні.**

Морська обсерваторія (1821–1912)

- Миколаївська астрономічна обсерваторія заснована в 1821 р. адміралом Олексієм Самуїловичом Грейгом як морська обсерваторія з метою забезпечення Чорноморського флоту часом, картами та навчання морських офіцерів астрономічними методами орієнтування. Місцем для будівництва обсерваторії була обрана вершина Спаського кургану — найвищий пагорб м. Миколаєва (52 м), автором проекту головного будинку був головний архітектор Чорноморського адміралтейства Федір Іванович Вунш (1770–1836). За рекомендацією Василя Яковича Струве на пост першого директора був призначений Карл Христофорович Кнорре (1801–1883), якому тоді ще не було й 20 років. Одночасно з діяльністю з підготовки морських офіцерів він почав займатися науковими астрономічними дослідженнями, відомий в історії астрономії як автор 5-го аркуша зоряної карти Берлінської академії наук, за допомогою якої потім були відкриті малі планети 5 Астрея і 8 Флора. К. Кнорре пробув на посаді директора обсерваторії 50 років. Астрономічні дослідження в Обсерваторії були продовжені Другим директором Іваном Єгоровичем Кортаці (1837–1903), який створив каталог положень зірок, згодом названий «Миколаївська зона». У морський період діяльності обсерваторії К. Х. Кнорре і І. Є. Кортаці були виконані гідрографічні роботи на Азовському, Чорному і Мармуровому морях, проведені описи та визначені більш точні географічні координати багатьох опорних пунктів карт зазначених морів. Флот був забезпечений точними інструментами і доскональними методами визначення часу (довготи) і широти.

Миколаївське відділення Пулково (1912–1991)

- До 1911 року обсерваторія перебувала в Морському міністерстві, з 1912 по 1991 рр. МАО — південне відділення Пулковської обсерваторії. Головним завданням обсерваторії в цей період було поширення системи Пулковських абсолютних зоряних каталогів на південне небо і виконання регулярних спостережень Сонця та тіл Сонячної системи. Для оснащення нового відділення з Одеси були перевезені Вертикальний круг Репсольда і пасажний інструмент Фрейберга-Кондратьєва. У період найбільших потрясінь у житті нашого суспільства: Першої Світової війни, революції, громадянської війни, обсерваторії вдалося пережити і зберегти статус наукової установи, її директором був Борис Павлович Остащенко-Кудрявцев (1879–1956). Відродження обсерваторії після важких випробувань пов'язано з ім'ям четвертого директора Леоніда Івановича Семенова (1878–1965), який очолив обсерваторію в 1923 році. У 1931 році в МАО була створена високоточна Служба часу, яка брала участь у національних і міжнародних програмах з визначення точного часу, а в 1935 році обсерваторія була включена в систему установ Академії наук СРСР як Пулковського відділення.
- У роки німецько-радянської війни з серпня 1941 по березень 1944 року обсерваторія перебувала у зоні німецької окупації. Директору Л. І. Семенову вдалося зберегти її від серйозних пошкоджень і руйнувань. У роки повоєнного відродження директором обсерваторії (в 1951 році) призначається Яків Юхимович Гордон (1912–1978). У 1955 році до Миколаєва з Пулково було перевезено меридіанне коло Репсольда, на якому після відновлення і ряду модернізацій протягом 40 років велися різні спостережувальні програми. У 1961 році після введення в дію перевезеного також з Пулково зонного астрографа фірми «Карл Цейс» в МАО почалася історія фотографічної астрометрії. Миколаївські фотографічні спостереження тіл Сонячної системи знаходяться в числі одних з найточніших у світі. У 1957–1969 роках проводилися візуальні і фотографічні спостереження ШСЗ для визначення їх орбіт. А в 70-80-ті роки обсерваторія була ініціатором і основним виконавцем декількох наукових експедицій для спостережень в умовах полярної ночі на острові Західний Шпіцберген, в умовах високогір'я на Кавказі. У загальній складності в МАО було створено близько 35 різних каталогів положень небесних світил. У 1978 році директором обсерваторії стала Римма Тимофіївна Федорова (1934 р.н.), яку в 1986 році змінив на цій посаді нинішній директор Геннадій Іванович Пінігін (1943 р.н.).

Миколаївська астрономічна обсерваторія

- У 1992 році Миколаївська астрономічна обсерваторія здобула статус самостійної наукової установи, в 2002 році отримала офіційний статус науково-дослідного інституту. Зберігаючи свої наукові традиції, МАО розширила тематику досліджень в області астрономічного приладобудування і дослідження навколоземного простору. У 1995 році в МАО створено і введено в дію автоматичний телескоп з ПЗЗ приймачем Аксіальний меридіанний круг (АМК), який в 1999 році був включений до списку об'єктів, що становлять національне надбання України. Після модернізації та оснащення ПЗС приймачем зонний астрограф був перейменований в мультиканальний телескоп (МКТ). У 2004 році був введений в експлуатацію Швидкісний автоматичний комплекс (ШАК), на якому ведуться регулярні спостереження об'єктів ближнього космосу в рамках участі у виконанні Національної космічної програми України з контролю та аналізу космічної обстановки. У 2009 році створено перший в Україні мобільний телескоп «Мобітел», що складається з чотирьох самостійних монтувань, оснащених сучасними ПЗС камерами і системою програмного керування в режимі віддаленого доступу. Проводиться перспективна робота по створенню Миколаївської віртуальної обсерваторії (НікВО) в рамках створення Української національної віртуальної обсерваторії.

Миколаївський музей суднобудування і флоту

- Музей розташовано у старовинному будинку, що є пам'яткою історії та архітектури державного значення. Побудований за проектом архітектора П. Нейолова у стилі раннього російського класицизму наприкінці XVIII ст. Протягом 1794—1900 рр. будинок слугував помешканням та канцелярією головних командирів Чорноморського флоту. Тут проживали та працювали відомі адмірала М. С. Мордвінов, І. І. де-Траверсе, О. С. Грейг, М. П. Лазарєв, Б. фон-Глазенап, М. А. Аркас, а вами служби бували адмірала Ф. Ф. Ушаков, П. С. Нахімов, В. О. Корнілов, В. І. Істомін, Ф. Ф. Беллінсгаузен, Г. І. Бутаков та інші.
- Після Жовтневої революції у будинку розташували гуртожиток для вчителів Наркомпросу, потім — дитячий дім, ремеслене училище, після нього школу-інтернат.
- У 1972—1978 рр. за проектом Українського спеціалізованого науково-реставраційного виробництва Держбуду України будинок було реставровано. Реставрація відбувалась на кошти Миколаївського обласного товариства охорони пам'яток, обласного Управління культури та міської влади.
- Рішення про створення музею суднобудування і флоту було прийнято Миколаївським облвиконкомом 10 жовтня 1973 року. У його створенні брали участь наукові співробітники обласного краєзнавчого музею та художники Миколаївського обласного відділення Художнього фонду України. У 1981 році група створювачів

Миколаївський музей суднобудування і флоту

Чарівність традицій

- Класицизм, як стиль архітектури виник ще в 16 столітті, на кінець знаменитої епохи Відродження. Засновником нового напрямку в проектуванні будівель прийнято вважати венеціанського майстра Палладіо, а весь ранній період класицизму отримав назву палладіо. Втім, в Росії це західне назва (на відміну від самого архітектурного стилю) не прижилася і це напрям архітектури в нашій країні так і називався — ранній класицизм.
- Андреа Палладіо називають найвпливовішим і відомим архітектором в історії, але варто відзначити, що Палладіо і його найближчий учень і послідовник справи Винченцо Скамоцци зовсім не «винайшли велосипед», а головні ідеї запозичили у стародавніх греків, храми яких є, ймовірно, найпершими зразками класицизму в архітектурі. Але і зменшувати вплив Палладіо, безумовно, не варто. Вілли, зведені ним в околицях Венеції і Віченци, чудово збереглися дотепер і є справжніми шедеврами мистецтва архітектора, крім того, принципи античного храмового зодчества Палладіо розвинув і доповнив новими елементами і прийомами.

Чарівність традицій

- Класицизм був захоплено прийнятий інтелектуалами континентальної Європи і Англії, які до того часу встигли пересититися надмірностями занадто вигадливого пізнього бароко, до того часу звироднілого в рококо.
- Вже при Людовіка XV в Парижі з'явилася центральна площа Згоди, яка досі залишається яскравим зразком класицизму в архітектури, містобудування і оформленні великих просторів.

Церква Сен-Мадлен з площі Згоди

Церква Святої Женевьєви

- Найбільшим представником класицизму у Великобританії став шотландець Роберт Адам, який створив свою, легшу, повітряну і невимушену версію раннього класицизму і став першим, хто оформив інтер'єри приміщень в цьому стилі. До речі, Адам вплинув на виробників меблів, зокрема, відомого англійського меблевого майстра Томаса Чиппендейла.
- Велика кількість будівель, зведених в стилі класицизму можна відшукати не тільки в Парижі (яскравий приклад — колишня церква Святої Женевьєви архітектора Жак-Жермена Суффло), але в Російській імперії.

Імператорська академія мистецтв, зараз Інститут імені Рєпіна

- У Росії ранній класицизм особливо яскраво виявився в епоху «освіченого абсолютизму» — у часи правління Катерини Другий. Саме тоді в Санкт-Петербурзі з'явилися палац графа Р. Розумовського на набережній Мийки, проект якого був розроблений Ж. Б. Валлен-Деламотом і А. Ф. Кокориновим, будівля Імператорської академії мистецтв на Василівському острові, роботи цих майстрів класичного стилю, Юсуповський палац, Малий Ермітаж і інші чудові будівлі, що прикрашають Північну столицю і донині.

